

Aglais io από Κ. Νάσιου

Ήπειρος

Οδηγός πεδίου για την αναγνώριση πεταλούδων

Το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Παρακολούθησης Πεταλούδων (eBMS, <https://butterfly-monitoring.net/el>) στοχεύει στη συλλογή δεδομένων για την παρακολούθηση και τη διατήρηση αυτών των εντόμων. Το eBMS περιλαμβάνει χιλιάδες εθελοντές που συλλέγουν δεδομένα ακολουθώντας το ίδιο πρωτόκολλο. Το ελληνικό BMS (apollo-grBMS) συντονίζεται από το Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων (Biodiversity Conservation Lab – BCL, <https://bc.lab.uoi.gr/en/research/projects/apollo/>).

Σκοπός του οδηγού είναι να βοηθήσει στην αναγνώριση των πιο κοινών ειδών πεταλούδων στην περιοχή της Ηπείρου στη ΒΔ Ελλάδα. Μπορείτε να κατεβάσετε το pdf του οδηγού από την ακόλουθη ιστοσελίδα: <https://butterfly-monitoring.net/el/odigoi-pedioy>

Μετρήστε πεταλούδες για να τις σώσετε!

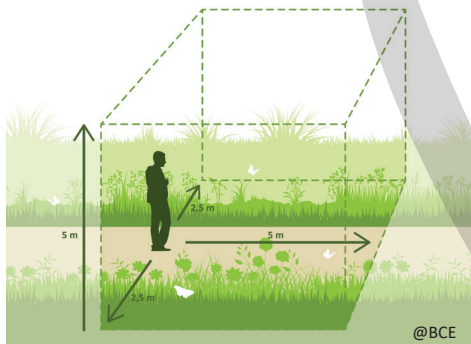
Πεταλούδες της Ελλάδας

Η Ελλάδα είναι μία από τις πλουσιότερες ευρωπαϊκές χώρες από άποψη πεταλούδων, φιλοξενώντας **236 είδη πεταλούδων**. Η Ηπειρος φιλοξενεί 155 είδη, εκ των οποίων τα 102 παρουσιάζονται σε αυτόν τον οδηγό.

Παρακολούθηση πεταλούδων

Χρησιμοποιούμε τη μέθοδο της διαδρομής, όπου ο παρατηρητής μετρά όλα τα είδη και τα άτομα πεταλούδων κατά μήκος της διαδρομής μέσα σε έναν νοητό κύβο 5x5x5 μέτρων.

Η διαδρομή (Τ) πρέπει να επαναλαμβάνεται συχνά, 3-8 φορές/χρόνο (κάθε 20 ημέρες), σε ηλιόλουστες ημέρες, τα πρωινά, σε θερμοκρασία μεταξύ 13°C και 35°C και καλύτερα μεταξύ 18-25°C. Στην Ελλάδα, το προτεινόμενο μήκος της διαδρομής είναι 300 μέτρα (ένα τμήμα), αν και μπορεί να είναι μεγαλύτερο. Ο παρατηρητής πρέπει να σημειώνει: θερμοκρασία, ποσοστό νεφών και ένταση ανέμου με βάση την κλίμακα Μποφόρ (δες πίνακα).

Μία άλλη μέθοδος είναι το δεκαπεντάλεπτο σημείο (P), μέσω της εφαρμογής Butterfly-Count. Το σημείο μπορεί να γίνει οπουδήποτε, κατά μήκος ενός μονοπατιού ή σε μία σταθερή θέση, μία μέρα με καλό καιρό. Ενεργοποιούμε το GPS του τηλεφώνου κατά την εκτέλεση της εφαρμογής.

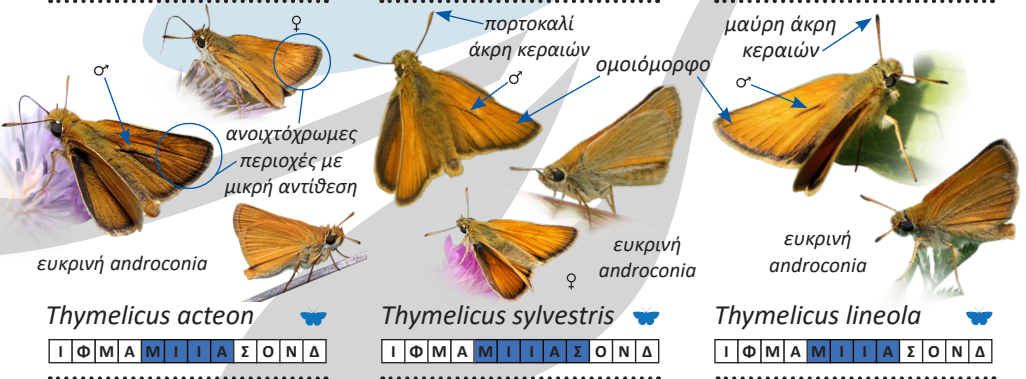
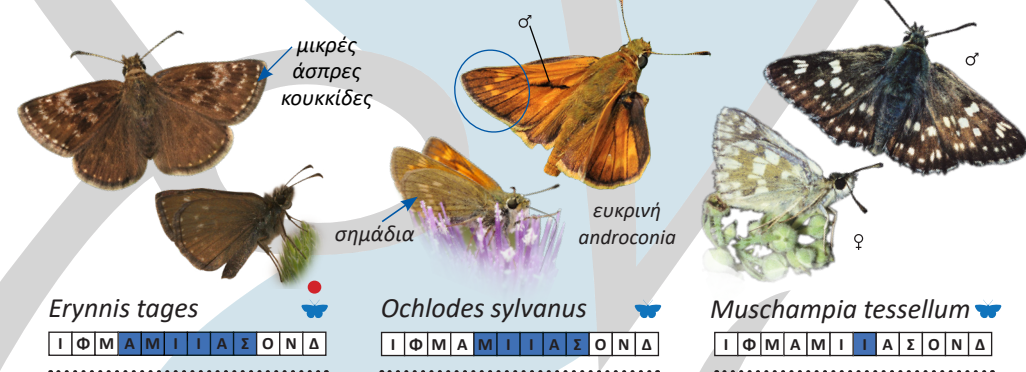
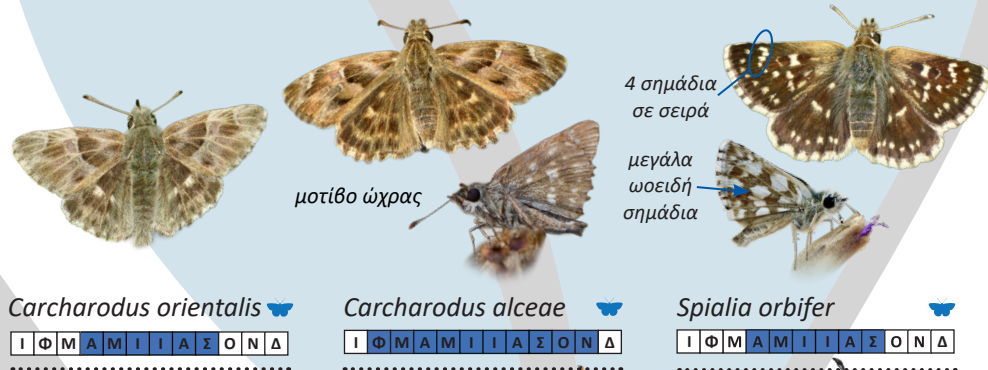
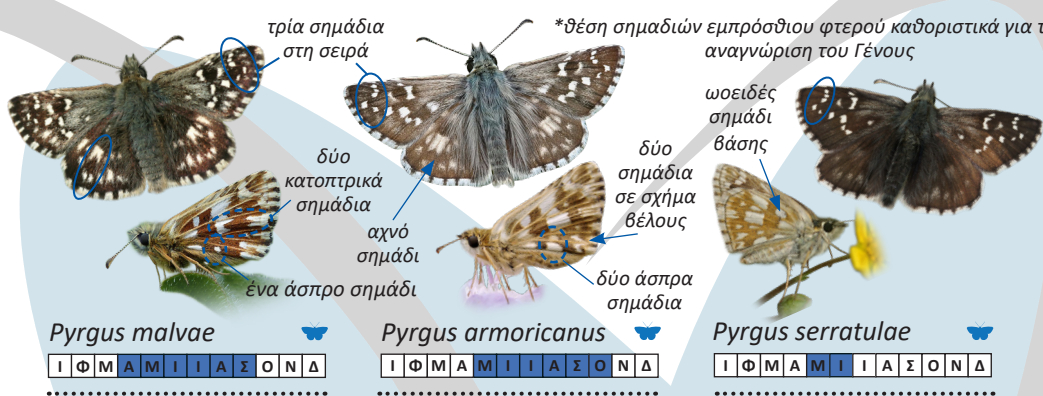
Για περισσότερες πληροφορίες δείτε εδώ: www.butterfly-monitoring.net/el ή εδώ <https://bc.lab.uoi.gr/el/research/projects/apollo/>

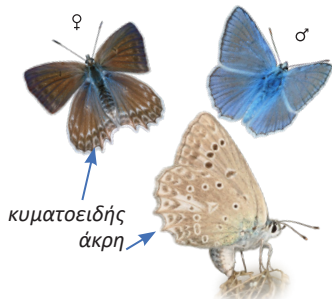
Κλίμακα Μποφόρ

0	Ο καπνός ανεβαίνει κατακόρυφα
1	Ο καπνός δείχνει την κατεύθυνση του ανέμου
2	Ο άνεμος γίνεται αισθητός στο πρόσωπο, τα φύλλα θροίζουν
3	Τα φύλλα και τα λεπτά κλαδάκια δέντρων κινούνται
4	Ο άνεμος σηκώνει σκόνη. Τα μικρά κλαδιά δέντρων κινούνται
5	Τα μικρά δέντρα με φύλλα λικνίζονται

Πώς να χρησιμοποιήσετε αυτόν τον οδηγό

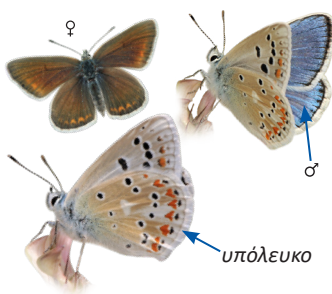
Ο οδηγός παρουσιάζει 102 κοινά είδη πεταλούδων της Ηπείρου αλλά και άλλων περιοχών. Τα είδη είναι ταξινομημένα κατά οικογένεια. Τα παρόμοια είδη παρουσιάζονται μαζί για να βοηθηθείτε στην αναγνώρισή τους. Για τα είδη που τα αρσενικά και τα θηλυκά έχουν διαφορετική εμφάνιση, απεικονίζονται και τα δύο φύλα. Δώστε προσοχή στις περιόδους πτήσης: οι μήνες με μπλε χρώμα είναι οι μήνες που συνήθως πετούν οι πεταλούδες στην Ήπειρο. Οι εικόνες δεν είναι σε κλίμακα, για να φαίνονται καλύτερα οι λεπτομέρειες των διαφόρων ειδών. Το σχήμα της πεταλούδας συμβολίζει το μέγεθος του είδους (**μικρό**, **μεσαίο** ή **μεγάλο**). Ελέγξτε τα χαρακτηριστικά που επισημαίνονται σε αυτόν τον οδηγό μέσω βελών ή κύκλων για να βοηθηθείτε στην αναγνώριση. Η σωστή ταυτοποίηση των πεταλούδων είναι συχνά ευκολότερη με τη σύλληψή τους (και απελευθέρωση) και με φωτογράφιση. Στην τελευταία σελίδα του παρόντος οδηγού, θα βρείτε το υπόμνημα των συμβόλων.

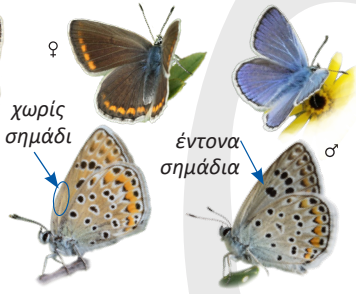
Polyommatus daphnis

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

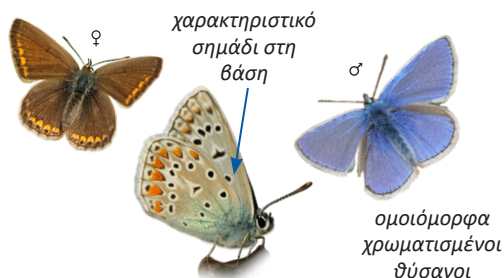
Polyommatus dorylas

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

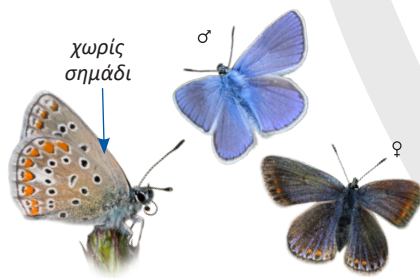
Polyommatus escheri

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

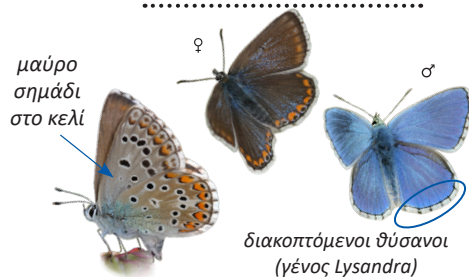
Polyommatus icarus

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

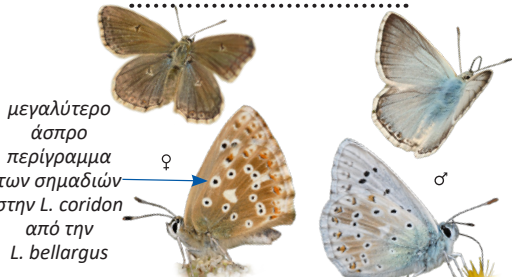
Polyommatus thersites

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Lysandra bellargus

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Lysandra coridon

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Aricia agestis

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Plebejus argus

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Plebejus idas

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Pseudophilotes vicrama

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

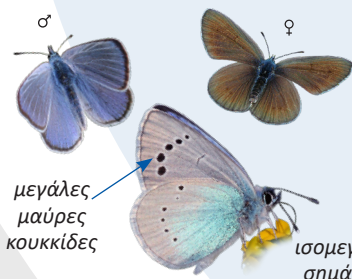
Cupido osiris

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Celastrina argiolus

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

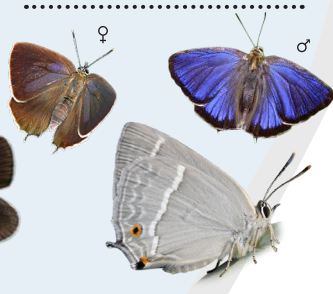
Glaucopsyche alexis

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Cyaniris semiargus

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Favonius quercus

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Lampides boeticus

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

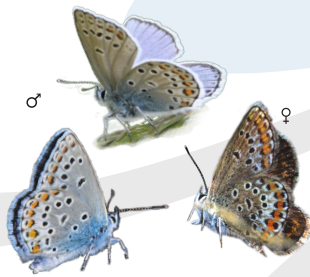
Satyrium w-album

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Satyrium acaciae

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Kretania sephirus

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

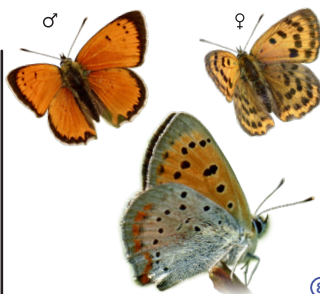
Satyrium spini

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Satyrium ilicis

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Lycaena ottomana

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

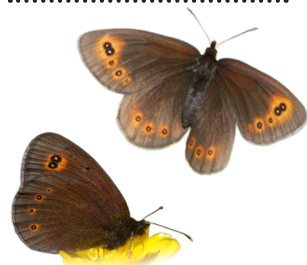
Lycaena phlaeas

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Callophrys rubi

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Erebia medusa

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Erebia ottomana

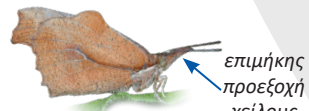
Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

έντονη οδόντωση
στο εξωτερικό
μέτωπο του
εμπρόσθιου
φτερού

Libythea celtis

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Issoria lathonia

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Euphydryas aurinia

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Boloria euphrosyne

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

μεγάλα
ασημένια
σημάδια

μαύρα
σημάδια

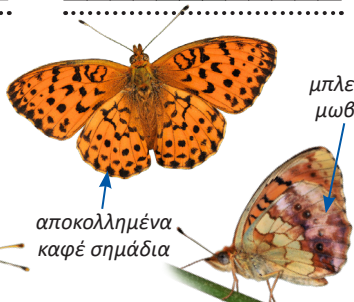
ένα
άσπρο
κελί

μικρή μαύρη
κουκκίδα
με κίτρινο
περίγραμμα

Brenthis hecate

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Brenthis daphne

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Boloria dia

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

δύο λωρίδες
από μαύρες
κουκκίδες

αποκολλημένα
καφέ σημάδια

μπλε-
μωβ

σκούρο
βιολετί
χρώμα

μεγάλα μαύρα
σημάδια

Speyeria aglaja

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Fabriciana niobe

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Fabriciana adippe

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Argynnis paphia

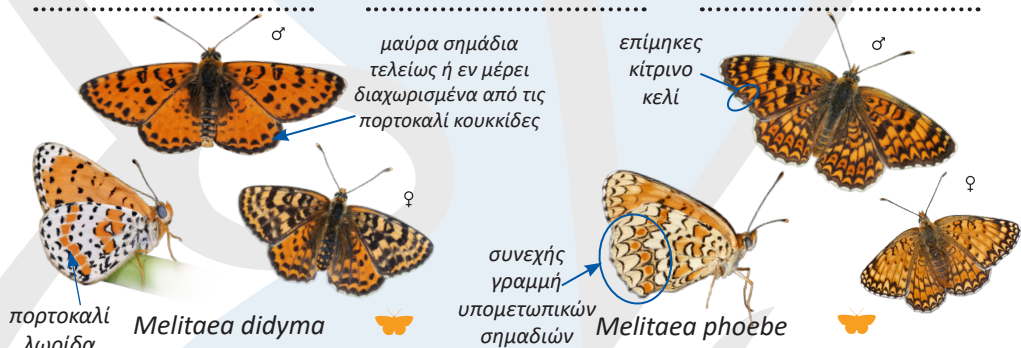
Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Argynnis pandora

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Melitaea ornata

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Melitaea didyma

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Melitaea phoebe

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Melitaea athalia

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Melitaea cinxia

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Melitaea trivia

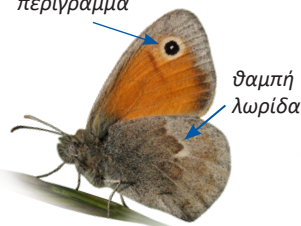
Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Lasiommata maera

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

μάτι με κίτρινο
περίγραμμα

Coenonympha pamphilus

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Lasiommata megera

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

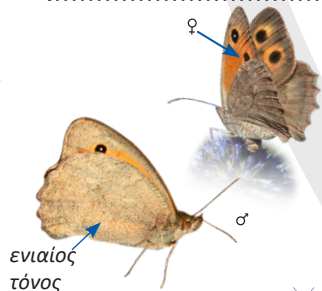
Coenonympha arcania

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

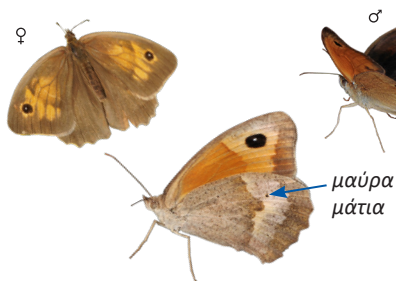
Pararge aegeria

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Hyponerphele lupina

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Maniola jurtina

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Hyponerphele lycaon

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Vanessa atalanta

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Vanessa cardui

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Aglais io

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

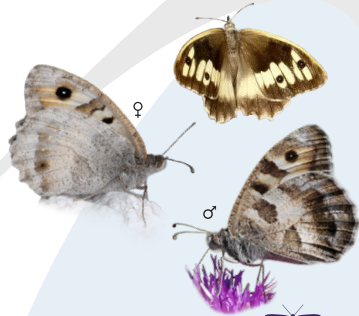
Brintesia circe

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

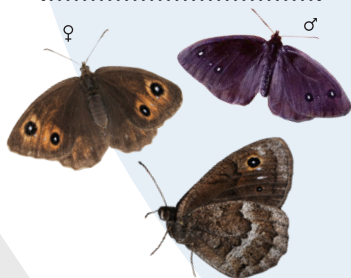
Arethusana arethusa

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Chazara briseis

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Satyrus ferula

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Pseudochazara tisiphone

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Kirinia roxelana

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Nymphalis antiopa

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

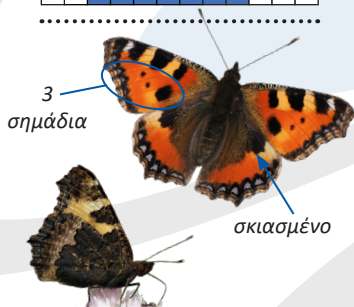
Limenitis reducta

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

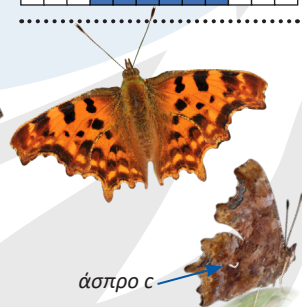
Melanargia galathea

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

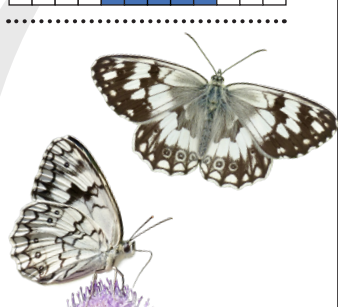
Aglais urticae

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Polygonia c-album

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

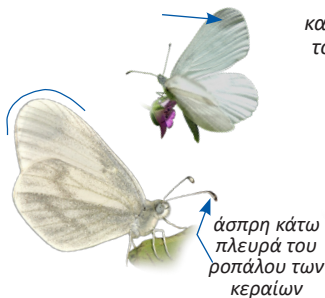

Melanargia larissa

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

έντονα μαύρα
νεύρα

καφέ κάτω πλευρά
του ροπάλου των
κεραίων

άσπρη κάτω
πλευρά του
ροπάλου των
κεραίων

Aporia crataegi

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

σαφώς καθορισμένο
μαύρο σημάδι, κατά
μήκος του μετώπου

Leptidea sinapis

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

σαφώς
καθορισμένο
μαύρο σημάδι

μαύρο σημάδι
λίγο θαμπό και
όχι μακρύ

Leptidea duponcheli

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

ανοιχτό
κίτρινο

θηλυκό με
περισσότερα
σημάδια

Pieris brassicae

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

μαύρο σημάδι
πιο θαμπό και
κοντό

Pieris rapae

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

μαύρο μακρύτερο σημάδι,
θαμπό

ελάχιστο
μαύρο σημάδι

τετράγωνο ή κοίλο
σημάδι

νεύρα με
έντονο
πράσινο
περίγραμμα

τετράγωνο
μαύρο σημάδι

Pieris napi

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Pieris mannii

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

κοίλα και
γυαλιστερά
σημάδια

Pieris ergane

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

περίγραμμα
"Μίκυ Μάους"

Anthocharis cardamines

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

πράσινο
και άσπρο
στικτό
μοτίβο

Euchloe ausonia

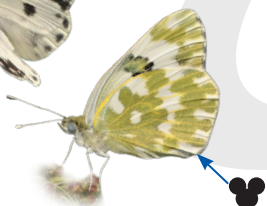
Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

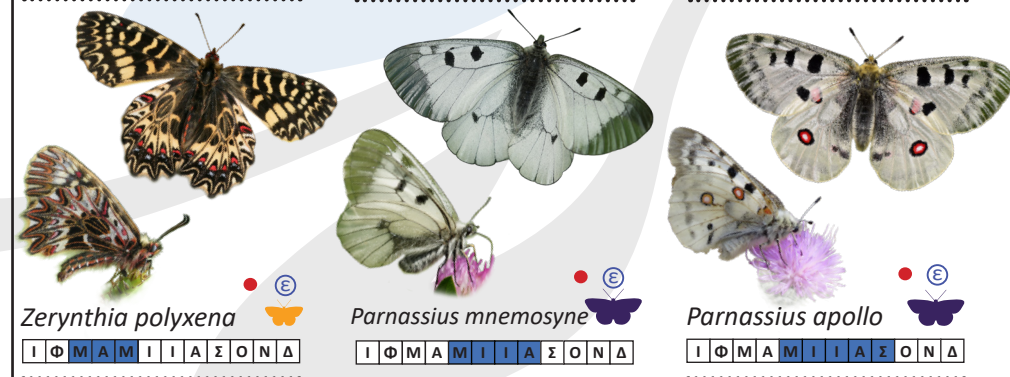
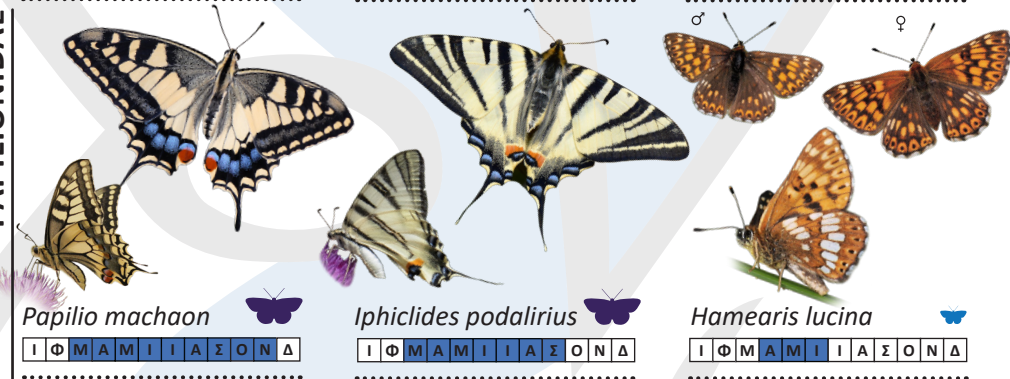
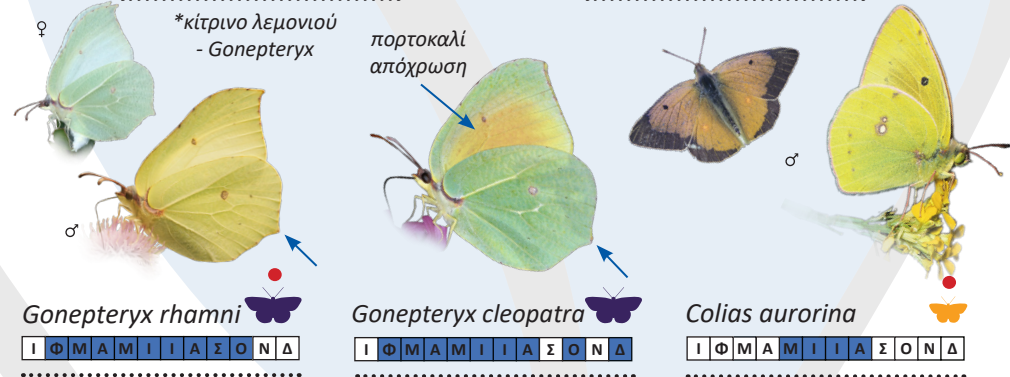
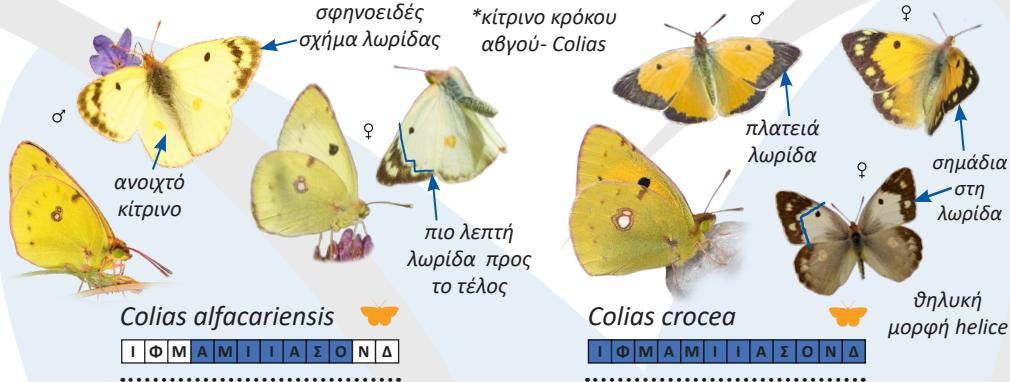

Pontia edusa

Ι Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Το Butterfly Conservation Europe (BCE) και το UK Centre for Ecology and Hydrology (UKCEH) δημιούργησαν το Ευρωπαϊκό Πρόγραμμα Παρακολούθησης Πεταλούδων (eBMS) για τη συλλογή δεδομένων από διάφορα προγράμματα παρακολούθησης πεταλούδων σε όλη την Ευρώπη. Κάθε κράτος που συνεργάζεται σε αυτό το έργο μοιράζεται ετησίως τα δεδομένα με το eBMS, προκειμένου να αναλύονται και να αξιολογούνται οι πληθυσμιακές τάσεις των πεταλούδων της Ευρώπης και να υπολογίζονται οι ευρωπαϊκοί δείκτες, υποβοηθώντας τις πολιτικές προστασίας των πεταλούδων και των ενδιαιτημάτων τους.

Συντονιστής του Ελληνικού Προγράμματος apollo-grBMS είναι το BCL (Εργαστήριο Διατήρησης της Βιοποικιλότητας) του Τμήματος Βιολογικών Εφαρμογών & Τεχνολογιών του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων. Για περισσότερες οδηγίες σχετικά με τον τρόπο εγγραφής, τη δειγματοληψία πεταλούδων στο πεδίο, τα εργαλεία αναγνώρισης και τα εγχειρίδια, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα <https://bc.lab.uoi.gr/en/research/projects/apollo/>.

Ο παρόν οδηγός είναι διαθέσιμος στην ιστοσελίδα του eBMS www.butterfly-monitoring.net/field-guides ή στο apollo drive <https://drive.google.com/drive/u/1/folders/1RbWuwRM7EnrNxpJqR9soOxz4LfcM9Rxe>.

Ο οδηγός αυτός χρηματοδοτήθηκε από το έργο SPRING στο πλαίσιο της υπηρεσίας συμβάσεων του DG ENV (Ευρωπαϊκή Επιτροπή).

Συγγραφείς: Β. Κατή, Κ. Ζωγράφου, Ο. Τζωρτζακάκη, Κ. Νάσιου (apollo-grBMS), C.G. Sevilleja (eBMS & BCE).

Φωτογραφίες: Λάζαρος Παμπέρης; Paolo Mazzei, Marco Bonifacino, Raniero Panfili e Daniel Morel (www.leps.it); Jose Rodrigo Dapena, Javier Olivares, B Fransen, Henk Dikkema, Irma Wynhoff, Arthur van Dijk, Izabella Dziekanska, Martin Silezniew, S. Teixeira, Dan Danahar, G. Zoutter, Bert van Rijsewijk, Martin Wiemers, Kars Veling, Chris van Swaay.

Γραφιστικά: Cristina G. Sevilleja

eBMS - European Butterfly Monitoring Scheme
SPRING - Strengthening Pollinator Recovery through
Indicators and monitoring

Φαινολογία: μήνες που πετά η πεταλούδα

I Φ Μ Α Μ Ι Ι Α Σ Ο Ν Δ

Μέγεθος πεταλούδας:

Μικρό

Μεσαίο

Μεγάλο

Φύλο:

♀ Θηλυκό ♂ Αρσενικό

Σύμβολα:

→ ○ Σημαντικά χαρακτηριστικά για την αναγνώριση του είδους

προστατευόμενο
● είδος

ευαίσθητο είδος
(Ε) (απειλείται από εμπορία & συλλογή)

Δεκέμβριος 2024

